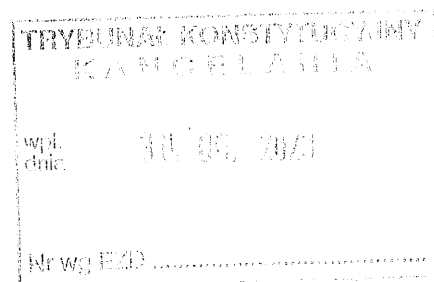

Minister Rodziny i Polityki Społecznej

DUS-II.070.18.2023.CG
Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Dot.: sygn. akt SK 140/20

Pani
Julia Przyłębska
Prezes
Trybunału Konstytucyjnego

Szanowna Pani Prezes,

w odpowiedzi na pismo dotyczące wydania opinii, czy orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego w sprawie o sygnaturze akt SK 140/20 może wywołać skutki finansowe nieprzewidziane w ustawie budżetowej, działając na podstawie upoważnienia Prezesa Rady Ministrów udzielonego w piśmie z dnia 12 maja br., przekazuję notatkę zawierającą szacunkowe skutki finansowe dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych zmiany, która miałaby polegać na wprowadzeniu możliwości obliczania emerytur według nowych zasad bez pomniejszania podstawy obliczenia emerytury o sumę kwot pobranych emerytur wcześniejszych, przesłaną przy piśmie Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 26 czerwca 2023 r., znak: 992600.035.11.2023.

Wyjaśniam jednocześnie, że ww. skutki finansowe nie zostały przewidziane w ustawie budżetowej, a obliczenia w przedmiotowej notatce zostały przeprowadzone dla kobiet urodzonych w latach 1949-1959 (z wyłączeniem roku 1953) oraz mężczyzn urodzonych w latach 1949-1952 oraz w 1954 r.

Z wyrazami szacunku,

z up. Ministra Rodziny i Polityki Społecznej
Stanisław Szwed
Sekretarz Stanu
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/

Załącznik:

1. Upoważnienie Prezesa Rady Ministrów z dnia 12 maja 2023 r.
2. Pismo Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 26 czerwca 2023 r, znak: 992600.035.11.2023 wraz z ww. notatką.

ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

Warszawa, 26 czerwca 2023 r.

Prezes
Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

992600.035. 11.2023

Pan
Stanisław Szwed
Sekretarz Stanu
w Ministerstwie Rodziny
i Polityki Społecznej

Oranżowy Pomie Ministerze

W odpowiedzi na pismo Pana Ministra (znak DUS-II.070.18.2023.CG) przekazuję w załączeniu notatkę zawierającą szacunkowe skutki finansowe dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych zmiany, która miałaby polegać na wprowadzeniu możliwości obliczania emerytur według nowych zasad bez pomniejszania podstawy obliczenia emerytury o sumę kwot pobranych emerytur wcześniejszych.

Obliczenia przeprowadziliśmy dla kobiet urodzonych w latach 1949-1959 (z wyłączeniem roku 1953) oraz mężczyzn urodzonych w latach 1949-1952 oraz w 1954 r.

J. Wypomami

Z upoważnienia Prezesa ZUS
CZŁONEK ZAR

Jarota Biernasz

Szacunkowe skutki finansowe dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych proponowanej zmiany, która miałaby polegać na wprowadzeniu możliwości obliczania emerytur według nowych zasad bez pomniejszania podstawy obliczenia emerytury o sumę kwot pobranych emerytur wcześniejszych

W szacunkach nie uwzględniliśmy osób urodzonych w 1953 r., ponieważ te osoby zostały objęte ustawą z dnia 19 czerwca 2020 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 2020, poz. 1222).

Proponowana zmiana

Proponowana zmiana polega na wprowadzeniu możliwości obliczenia emerytury według nowych zasad bez pomniejszania podstawy obliczenia emerytury o sumę kwot pobranych emerytur „wcześniejszych”, o ile wnioski o emeryturę „wcześniejszą” został złożony przed 1 stycznia 2013 r., a prawo do emerytury powszechnej (o której mowa w art. 24 ustawy o emeryturach i rentach z FUS) powstało po 2012 r. Przyjęliśmy, że zmiana wejdzie w życie w styczniu 2024 r.

Dla osób, które kiedykolwiek wystąpiły o emeryturę powszechną:

- przeliczenie wysokości emerytury powszechnej bez pomniejszania o kwoty pobranych emerytur „wcześniejszych” nastąpiłoby na moment złożenia wniosku o ustalenie emerytury powszechnej,
- wypłacone byłyby wyrównania w wysokości różnicy między tak obliczoną emeryturą a wysokością dotychczasowego świadczenia za cały okres, w którym świadczenie pobierane było w niższej wysokości.

Szacunki przeprowadziliśmy dla kobiet urodzonych w latach 1949-1959 (z wyłączeniem roku 1953) oraz mężczyzn urodzonych w latach 1949-1952 oraz w 1954 r., którzy spełniają poniższe warunki:

- pobierają lub pobierali emerytury „wcześniejsze”,
- data przyznania prawa do emerytury „wcześniejszej” przypada przed 1 stycznia 2013 r.,
- wystąpili o emeryturę według nowych zasad przyznawaną po ukończeniu ustawowego wieku emerytalnego oraz emerytura ta ustalona została z pomniejszeniem podstawy obliczenia o sumę kwot pobranych emerytur „wcześniejszych”,
- data przyznania prawa do emerytury według nowych zasad przypada po 2012 r.

W szacunkach przyjęliśmy, że przeliczenie emerytur dla osób, które kiedykolwiek wystąpiły o emeryturę powszechną oraz wypłata wyrównań nastąpiłaby w styczniu 2024 r.

Dla osób, które dotychczas nie wystąpiły o przyznanie emerytury powszechnej, emerytura ta obliczana byłaby bez pomniejszenia o kwoty pobranych emerytur „wcześniejszych”. Emerytura według nowych zasad byłaby obliczona na moment ustalenia prawa do tej emerytury. W szacunkach przyjęliśmy, że obliczenie emerytury powszechnej nastąpiłoby w styczniu 2024 r. (w szczególności dla średniego dalszego trwania życia dla wieku, który osoby te osiągną w styczniu 2024 r.).

Założenia

W szacunkach uwzględniliśmy:

- prawdopodobieństwa zgonu z prognozy demograficznej przygotowanej w 2022 r. przez Ministerstwo Finansów dla potrzeb długoterminowych założeń makroekonomicznych,
- średnie dalsze trwanie życia z Komunikatu Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie tablicy średniego dalszego trwania życia kobiet i mężczyzn (Monitor Polski z 29 marca 2023 r. poz. 298) – wyłącznie dla osób, które dotychczas nie wystąpiły o emeryturę powszechną,
- waloryzację świadczeń – wskaźniki waloryzacji świadczeń obliczone na podstawie *Wytycznych dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw.*

Aktualizacja – czerwiec 2023 r.:

Rok	Średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem	Średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów	Wskaźnik realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia
2023	112,00%	112,30%	99,90%
2024	106,60%	106,90%	102,90%
2025	104,10%	104,40%	102,70%
2026	103,10%	103,40%	102,70%
2027	102,50%	102,80%	102,90%
2028	102,50%	102,80%	102,90%
2029	102,50%	102,80%	102,90%
2030	102,50%	102,80%	102,90%
2031	102,50%	102,80%	102,90%
2032	102,50%	102,80%	102,80%
2033	102,50%	102,80%	102,80%

Wyniki – osoby, które wystąpiły o emeryturę powszechną

Zakładając, że dla kobiet urodzonych w latach 1949-1959 z wyłączeniem roku 1953 oraz mężczyzn urodzonych w latach 1949-1952 oraz w 1954 r., którzy kiedykolwiek wystąpili o emeryturę powszechną, emerytura według nowych zasad byłaby obliczona na moment ustalenia prawa do tej emerytury bez pomniejszania podstawy obliczenia emerytury o sumę kwot pobranych emerytur „wcześniejszych”, z uwzględnieniem waloryzacji świadczeń, a emerytura według nowych zasad bez pomniejszania wyłaczana byłaby od stycznia 2024 r., szacunkowy wzrost wydatków na emerytury dla tych osób wyniósłby:

Osoby, które miały prawo do emerytury "wcześniejszej" przed 1 stycznia 2013, data przyznania im prawa do emerytury powszechnej przypada po 2012 r. oraz miały pomniejszaną podstawę obliczenia emerytury powszechnej

Rok	Zwiększenie wydatków FUS na emerytury kwoty nominalne	Zwiększenie wydatków FUS na emerytury kwoty zdyskontowane inflacją na 2022 r. (ceny stałe z 2022 r.)
	<i>w mln zł</i>	
2024	2 324,3	1 946,8
2025	2 466,5	1 984,6
2026	2 544,3	1 985,5
2027	2 589,2	1 971,3
2028	2 614,0	1 941,6
2029	2 630,9	1 906,6
2030	2 641,4	1 867,5
2031	2 644,4	1 824,0
2032	2 638,9	1 775,8
2033	2 623,5	1 722,4

Dodatkowo oszacowaliśmy koszt wyrównań za cały okres, w którym świadczenie wypłacane było w niższej wysokości. Przyjmując, że wyrównania wypłacone byłyby w styczniu 2024 r., ich szacunkowy koszt wyniósłby 9 538,9 mln zł.

Liczba osób z rozważanej grupy wynosi 163,5 tys. osób, a liczba osób, które skorzystałyby z proponowanej zmiany wynosi 148,9 tys. osób. Szacunkowa przeciętna miesięczna podwyżka świadczenia dla tej grupy osób wynosi 1 191 zł, a przeciętna kwota wyrównania 64 075 zł.

Liczba osób, które pobierały emerytury "wcześniejsze" przed 1 stycznia 2013, data przyznania im prawa do emerytury powszechnej przypada po 2012 r., miały pomniejszającą podstawę obliczenia emerytury powszechnej oraz skorzystałyby z proponowanej zmiany

Rok urodzenia	OGÓŁEM	MĘŻCZYŹNI	KOBIETY
	<i>w tys.</i>		
OGÓŁEM	148,9	75,5	73,3
1949	25,4	17,4	8,1
1950	25,9	18,6	7,3
1951	28,6	19,6	9,0
1952	32,7	17,9	14,8
1954	11,0	2,1	8,9
1955	8,1	x	8,1
1956	7,9	x	7,9
1957	6,5	x	6,5
1958	1,8	x	1,8
1959	1,1	x	1,1

Wyniki - osoby, które dotychczas nie wystąpiły o emeryturę powszechną

Przy założeniu, że wszystkie osoby urodzone w latach 1949-1959 z wyłączeniem roku 1953 w przypadku kobiet oraz urodzone w latach 1949-1952 i w 1954 r. w przypadku mężczyzn, które pobierają emerytury według starych zasad przyznane przed 2013 r. i które nie wystąpiły o emeryturę powszechną, wystąpią o nią w styczniu 2024 r., szacunkowy wzrost wydatków na emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dla tych osób wyniósłby:

Kobiety urodzone w latach 1949-1952 lub w latach 1954-1959 oraz mężczyźni urodzeni w latach 1949-1952 lub w 1954 r., którzy pobierali emerytury "wcześniejsze" przed 1 stycznia 2013 r. oraz nie wystąpili z wnioskiem o przyznanie emerytury powszechnej

Rok	Zwiększenie wydatków FUS na emerytury - kwoty nominalne	Zwiększenie wydatków FUS na emerytury - kwoty zdyskontowane inflacją na 2022 r. (ceny stałe z 2022 r.)
	<i>w mln zł</i>	
2024	3 057,2	2 560,6
2025	3 230,5	2 599,3
2026	3 317,9	2 589,3
2027	3 361,6	2 559,4
2028	3 378,2	2 509,3
2029	3 384,1	2 452,4
2030	3 380,8	2 390,2
2031	3 367,2	2 322,5
2032	3 342,0	2 248,9
2033	3 303,5	2 168,8

Liczba osób, które skorzystałyby z proponowanej zmiany wynosi 53,1 tys. osób. Szacunkowa przeciętna miesięczna podwyżka świadczenia dla tej grupy osób wynosi 4 493 zł.

Liczba osób, które pobierały emerytury "wcześniejsze" przed 1 stycznia 2013 r., nie wystąpiły z wnioskiem o przyznanie emerytury powszechnej oraz skorzystałyby z proponowanej zmiany (z wyłączeniem osób urodzonych w 1953 r.)

Rok urodzenia	OGÓŁEM	MĘŻCZYŹNI	KOBIETY
	<i>w tys.</i>		
OGÓŁEM	53,1	7,2	45,9
1949	9,1	1,0	8,1
1950	9,2	1,3	8,0
1951	10,9	1,5	9,5
1952	13,0	1,6	11,4
1954	3,3	1,9	1,4
1955	1,7	x	1,7
1956	2,0	x	2,0
1957	1,8	x	1,8
1958	1,3	x	1,3
1959	0,9	x	0,9